

Amnesty International:

Herferð móti pining

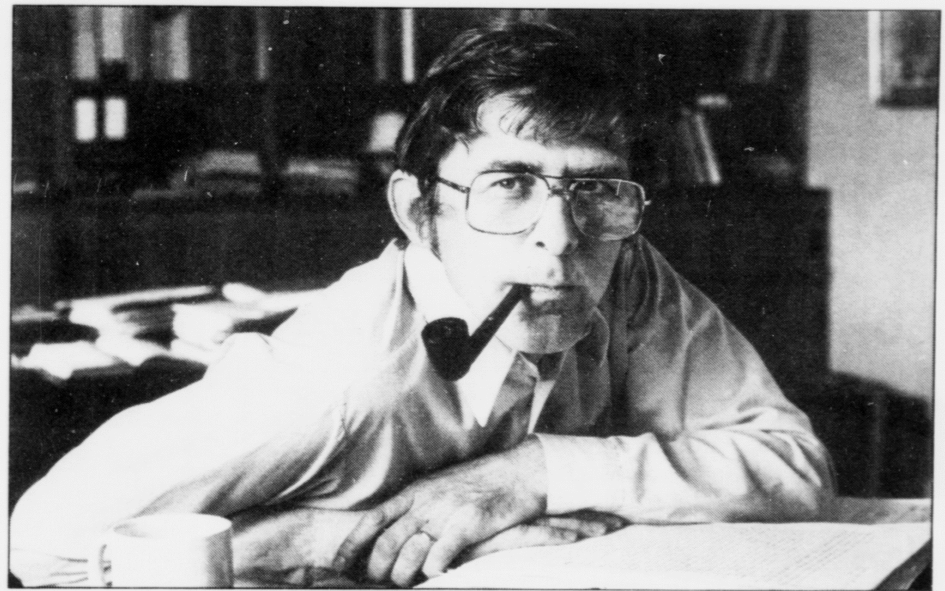

foto: halmur

— Í ár og komandi ár, skipar AI fyri herferð móti pining, sum skal hava til uppgávu at veita fólki upplýsing um harðrendu viðurskiftini í heimsins fangahúsum og fyri at gera reglur, sum forbjóða pining, eins og umsjón við, at reglurnar verða hildnar.

Um herferðina og arbeiðið innan AI, Føroya deild, sigur Halgir Winther Poulsen, formaður, í prát við Sosialin.

Arbeiðið innan Amnesty International, Føroya deild, er m.a. at hjálpa samvitskufangum, sum eru fongslaðir vegna átrúnað, húðalit ella politisku áskoðan.

Umframt hetta so er ein bólkur, sum arbeiðir við spurningum um pining, sigur Halgir Winther Poulsen, formaður í felagnum.

Vit hava tveir sonevndar fangabólkar, sum skriva til fangar og myndugleikarnar. T.v.s., at vit fáa boð frá høvuðsskrivstovuni í London, har t.d. ein maður ella kvinna er fongslað í einum landi, sum kemur undir heitið, samvitskufangi.

Uppgávan okkara er at skriva til myndugleikarnar í ávísu landi, at vita hvi viðkomandi er fongslaður og hvat hann er ákærður fyri. Vit skriva til stjórnina, verjar og

læknar sum hava viðgjørt fangan, fangahús o.s.fr., soleiðis, — tat myndugleikarnir vita, at fangin ikki er ókendur í útlandinum, og at tað verður hildið eyga við, hvat hendir honum.

Í lotuni hava vit tveir fangar, ein í Ghana og ein í Pólandi. Fangin í Ghana. Vit vita ikki, hvi hann er fongslaður, men hann er helst ákærður fyri at hava hýst einum uppreistrarmanni, tá ein kvettroynd fór fram har í 1982.

Í Pólandi høvdu vit í byrjanini eini hjún. Bæði vóru fongslað og ákærður fyri at hava arbeitt innan fakfelagsskapin Solidaritet. Ákæran ljóðaði: Fyri framhaldandi fakfelagsvirksemi og útbreiðslu av fólksnum upplýsingum gjøgnum loyniliga útvarpið hjá Solidaritet. Maðurin fekk 4 1/2 ár og konan trý ára fongsl.

Mannin Zbigniew og konuna Irena Zofia adopteraðu vit í 1983.

Vit hava fingið tvey brøv frá dótturini Agnieszka Romazewska, sum er ógvuliga takksom fyri tann stuðul foreldrini hava fingið frá Amnesty og tað arbeiðið ið hevur verið gjørt fyri at fáa tey leys.

Zbigniew Romazewska er nú latin leystur í samband við seinasta amnestið í Pólandi tann 21. juli í ár, sum er 40 ára dagurin fyri stovnanini av pólsku fólkarepublikkin.

Vit hava í fangabólki okkara sent matvørur og klæðir til familjuna í Pólandi, og eru tey ógvuliga takksom fyri tað. Irena Zofia og Zbigniew hava arbeitt við mannarættindaspurningum, og í 1980 skrivaði Zbigniew saman við trimum øðrum pólandingum eina frágreiðing um brot á mannarættindini í landinum, sum varð lögð fram á ráðstevnu um trygd og samstarv millum londini í Europa, sum varð hildin í Madrid.

Vit vita sjálvsagt ikki, um tað er okkara ávirkan, sum ger seg galdandi, tá samvitskufangar verða leyslatnir, men tað er ein sannroynd, at myndugleikar kring um í heiminum gera arbeiðnum innan Amnesty International ans, tí grundarlagið í

Amnesty International, Føroya Deild, hevur havt brævasamband við dótturina hjá hjúnunum, sum deildin hevur arbeitt fyri, at fáa latin leys.

felagsskapinum er, at kanna viðurskiftini so nágreiniliga, at tað sum kemur fram, er veruleiki.

Á henda hátt reisir felagsskapurin almenna hugsan um skeivleikarnar, sum myndugleikarnir ikki kunnu lata fara framvið, uttan at geva gætur.

Viðkan

Amnesty International varð stovnað í London í 1961. Longu í 1965 var Føroya deild stovnað, so hon hevur arbeitt meir ella minni aktivt í øll hesi árini. Felagið hevur 550 limir í Føroyum, og er tað lutfalsliga størsta felagið — í mun til íbúgvatalið. Kortini hevur tað verið torført at fáa fólk at lut taka aktivt í arbeiðnum. Tað hevur bert verið ein bólkur um 15–20 fólk, sum hava gjørt veruliga arbeiðið.

Kortini eru vit fegin um stóra limatalið, og vóna, at fleiri kunnu gerast virkin innan Amnesty.

Fyri at bota um arbeiðssviðurskiftini verður í næstum latin upp skrivstova á Bryggjubakka í Havn, sum fær eitt skrivstovufólk, eins og limirnir har kunnu fara at gera eitthvørt arbeiði innan felagið.

Higartil hevur arbeiðsgongdin verið tarnað av, at hvør limur sat í sínum heraðshorni. Eitt nú hava vit eitt stórt arkiv við upplýsingum frá høvuðsskrivstovuni í London. Nú verður hetta savnað á einum stað, har almennigurin og limir kunnu gera brúk av tí.

Hvat kreivst fyri at arbeiða innan AI?

— Fyrst og fremst hug til at virka fyri tí endamáli, sum Amnesty felagsskapurin hevur sett sær fyri. Harnæst, at viðkomandi í minsta lagi

dugir at lesa enskt. Tað er soleiðis, at alt tilfar, sum kemur frá AI, er á enskum, og tí er tað neyðugt at skilja málið.

Í seinastuni eru Amnesty felagsskapirnir í ymsu londunum kortini komnir eftir, at tað ber til at skriva á egnum máli, óansæð hvar skrivið skal sendast. Hetta verður gjørt fyri at eitt nú stjórnir í ymsu londunum, skulu geva skrivinum ans. Vita myndugleikarnir ikki, hvaðani brævið kemur ella hvat stendur í tí, so noyðast teir at fáa tað umsett. Bert tað í sjálvum sær halda limirnir, tí so er longu gjørt nógv burtúrur í har tað verður mótikið. Hinvegin skal tað eisini gjøgnum fleiri hendur, áðrenn tað kemur á rætta pláss, og tað hevur við sær, at fleiri fólk siggja skrivið.

Tú ert lögfrøðingur og sostatt við til at lógirnar í Føroyum verða yvirhildnar. Hvi fært tú júst inn í arbeiði, sum veruliga er at ávirka galdandi lóg í øðrum samfelagum?

— Ein lögfrøðingur ella sakforari hevur ógvuliga fjolbroytt arbeiði, og hóast hann skal halda seg innan fyri samfelagsskipanina, so virkar hann fyri menniskju, sum á ein ella anna hátt eru komin í klemmu. Hetta hendir her sum aðrastaðni, tó ikki við sama harðskapi, sum vit vita um innan IA.

Í hesum sambandi umboði eg privatfólk sum hava hjálp fyri neyðini.

Tí er tað heldur ikki ónátturligt, at virka innan AI, og havi eg varhugan av, at nógvir lögfrøðingar júst arbeiða innan henda felagsskapin. Tað sæst m.a. tá vit halda fundir uttanlands, at nógvir lögfrøðingar eru millum limirnir, sigur Halgir Winther Poulsen.

Halgir Winther Poulsen: — Vita vita sjálvsagt ikki, um tað er okkara ávirkan, sum ger seg galdandi, tá samvitskufangar verða latnir leysir. Tað er tó ein sannroynd, at myndugleikarnir kring um í heiminum geva Amnesty International ans.

Herferð móti pining

Í 1972 gjørdi Amnesty International eina altjóða herferð móti pining, sum felgsskapurin visti, fór fram í nógvum londum. Støðan er tó enn ógvuliga vánalig, ella eisini tí vit í dag vita meira um hetta brot á mannarættindini.

Tí verður roynt at taka tiltakið upp aftur, og hevur AI skýrt árið 1984 og 85 at verða herferðarar móti pining. Hetta verður gjørt fyri at upplýsa um pining og fyri at fáa reglur, sum siga, at eingin fangi skal verða pindur í fangahúsi.

Fyrsta málið er fyri at fáa Sameindu Tjóðir at taka hetta upp og næsta stig er at gera reglur fyri, at brot á hesa lóg ikki verða gjørd.

Allar deildirnar innan Amnesty International eru við í hesi herferð, sigur Halgir Winther Poulsen, at enda.

Dagny

sosialurin
telf. 11820